

PATVIRTINTA
Valstybinės kultūros paveldo komisijos
2026 m. sausio 23 d. nutarimu Nr. N-1

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ KULTŪROS PAVELDO KOMISIJA 08-001

2026–2028 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

I SKYRIUS

MISIJA

Kaip nepriklausomiems ekspertams stebėti, vertinti ir aktyviai tobulinti paveldosaugos politiką. Mūsų siekiamybė – aktualizuoti paveldą visuomenėje, kad jis taptų neatsiejama jos dalimi, vertingu ištekliumi, kuris formuoja tvarų ryšį tarp praeities, dabarties ir ateities.

II SKYRIUS

VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS IR STRATEGINIAI IR (ARBA) VEIKLOS TIKSLAI

Valstybinė kultūros paveldo komisija (toliau – Paveldo komisija) veikia *Kultūros ir visuomenės informavimo* valstybės veiklos srityje (08).

1 lentelė. Veiklos tikslas ir jo poveikio rodiklis.

NPP strateginis tikslas ir (arba) veiklos tikslas ir jo poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Siekimos poveikio rodiklio reikšmės			Vėliausiai prieinama faktinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	NPP nustatytos siektinos strateginio tikslo poveikio rodiklio reikšmės	
		2026 metai	2027 metai	2028 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
11 Veiklos tikslas – tobulinti kultūros paveldo apsaugą, atliekant ekspertinę veiklą, aktualizuojant paveldo svarbą, ugdant visuomenės kultūrinės tapatybės suvokimą, skatinant aktyvų visuomenės narių dalyvavimą puoselėjant kultūros paveldą ir bendradarbiaujant su Lietuvos institucijomis, užsienio valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis dėl kultūros paveldo apsaugos.							
Veiklos tikslo rodiklis – Paveldo komisijos	90 vnt.	+3,33 % 93 vnt.	+2,15 % 95 vnt.	+3,16 % 98 vnt.	80 vnt.		

parengtų ekspertinės veiklos produktų, prisidedančių prie kultūros paveldo apsaugos tobulinimo, skaičiaus santykinis pokytis (procentais), palyginti su prieš tai buvusiais metais.	(2025 m.)				(100 %) 2022 m.		
---	-----------	--	--	--	-----------------	--	--

Metiniai ekspertinės veiklos produktai: sprendimai, nutarimai, išvados dėl teisės aktų tobulinimo, Paveldo komisijos posėdžiai, raštai LR Seimui, LR Prezidentui, LR Vyriausybei dėl kultūros paveldo apsaugos strategijos, renginiai, skirti kultūros paveldo apsaugos strategijos formavimui, tarptautiniai renginiai ir spaudos pranešimai (vnt.).

III SKYRIUS

VEIKLOS PRIORITETAİ

Valstybinės kultūros paveldo komisijos (toliau – Paveldo komisija) 2026–2028 metų veiklos prioritetai:

1. Paveldosaugos prioritetų nustatymas nacionaliniu mastu (Paveldo komisija savo veikloje netiesiogiai prisideda prie Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“, 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių, Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo).

Pagrindinės veiklos:

- Nustatyti prioritetines kultūros paveldo apsaugos kryptis.
- Analizuoti ir vertinti kultūros paveldo apsaugos tendencijas, jų ryšį su valstybės vykdoma kitų valdymo sričių politika.
- Dalyvauti formuojant integralią kultūros paveldo apsaugos politiką.
- Teikti institucijoms išvadas apie kultūros paveldo apsaugos problemas, būklę, raidą ir pažangą.
- Vertinti į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų kultūros paveldo vietovių apsaugos procesus.

2. Tarptautinių ryšių su kultūros paveldo srityje veikiančiomis tarptautinėmis organizacijomis bei užsienio valstybių kultūros paveldo apsaugos institucijomis plėtimas ir stiprinimas (Paveldo komisija savo veikloje netiesiogiai prisideda prie Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“, 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių, Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo ir tiesiogiai vykdo Kovos su antisemitizmu, ksenofobija ar bet kokios kitos formos nesantaikos kurstymu ir žydų gyvenimo puoselėjimo veiksmų plano 2.8. veiksmą bei Lietuvos diasporos politikos strateginių gairių

„Globali Lietuva“ 2022–2030 m. įgyvendinimo veiksmų plano 2025–2027 m. 1.5.2.3, 1.5.2.4 ir 1.5.2.5 priemonės).

Pagrindinės veiklos:

- Pristatyti Lietuvos kultūros paveldo apsaugos pasiekimus, aktualijas ir tendencijas tarptautiniuose renginiuose.
- Analizuoti užsienio valstybių kultūros paveldo apsaugos tendencijas bei gerosios praktikos pavyzdžius ir jų taikymo galimybes Lietuvoje bei teikti atitinkamas rekomendacijas.
- Rinkti informaciją apie Lietuvai nacionaliniu aspektu reikšmingą kultūros paveldą, esantį užsienyje, jį vertinti ir aktualizuoti.

3. Kultūros paveldo išsaugojimas ir aktualizavimas (Paveldo komisija savo veikloje netiesiogiai prisideda prie Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“, 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių, Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo).

Pagrindinės veiklos:

- Aktualizuoti kultūros paveldą visuomenėje, skatinti specialistus ir visuomenę domėtis kultūros paveldu ir jį saugoti.
- Svarstyti kultūros paveldo apsaugos problemas ir aktyviai dalyvauti viešojo intereso (paveldosaugos aspektu) gynime.
- Skleisti Europos kultūros paveldo strategijos XXI amžiuje, Europos kultūros paveldo žaliosios knygos (*European Cultural Heritage Green Paper*), JT darbotvarkės 2030 (*Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.*) idėjas ir jų nuostatų įdiegimą praktikoje.

Paveldo komisija nėra įvardinta aukščiau minėtuose strateginiuose dokumentuose kaip atsakinga (vykdančioji) institucija, tačiau savo funkcijas atliks atsižvelgdama į strategines valstybės kryptis.

IV SKYRIUS PROGRAMOS

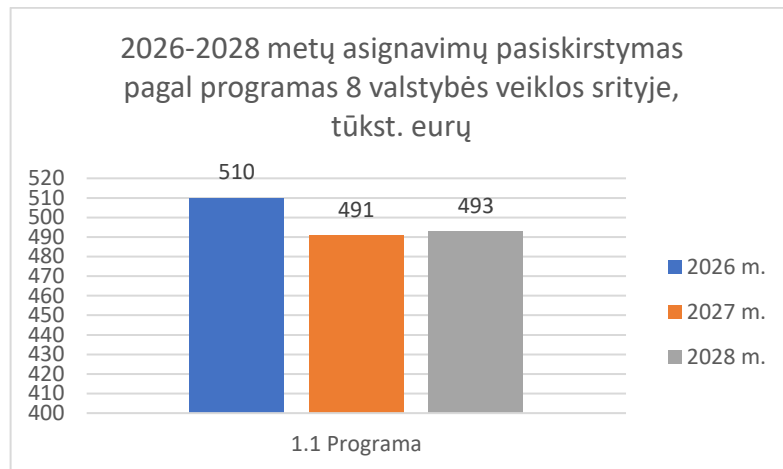
Paveldo komisija vykdo vieną valdymo programą – Valstybinės kultūros paveldo komisijos valdymo programą (kodas 08-001).

Programa skirta įgyvendinti Paveldo komisijos, kaip ekspertinės kultūros paveldo apsaugos institucijos, funkcijas ir prisidėti prie nuoseklios kultūros paveldo apsaugos politikos formavimo. Programa orientuota į sisteminių kultūros paveldo apsaugos būklės ir raidos tendencijų vertinimą Lietuvoje, ilgalaikių paveldosaugos prioritetų nustatymą bei kultūros paveldo apsaugos integravimą į kitas valstybės politikos ir veiklos sritis. Taip pat siekiama nuosekliai plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą su užsienio valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, perimti ir skleisti tarptautinę gerąją praktiką, stiprinti ekspertinį dialogą tarp paveldosaugos specialistų, sprendimų priėmėjų ir visuomenės bei užtikrinti kultūros paveldo aktualizavimą ir tvarią jo apsaugą nacionaliniu mastu.

2 lentelė. 2026–2028 metų asignavimų ir kitų lėšų pasiskirstymas pagal valstybės veiklos sritis ir programas (tūkst. eurų).

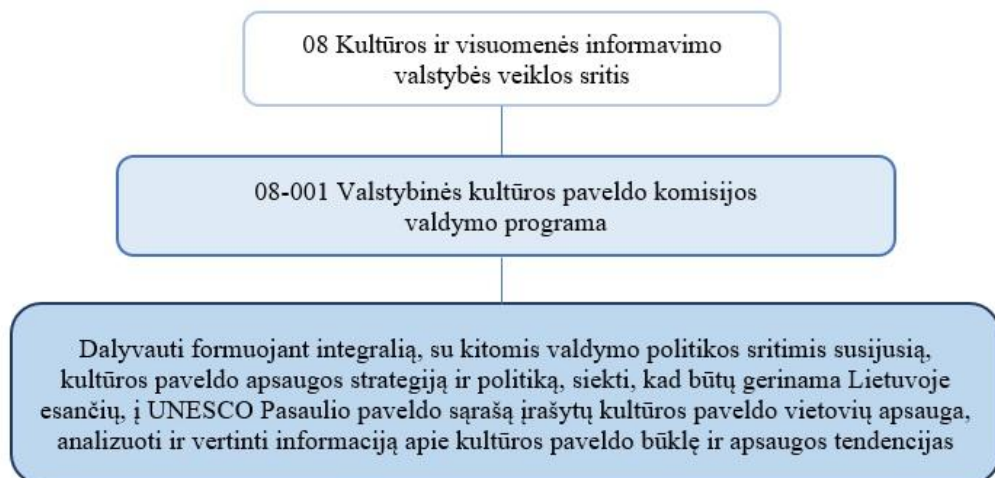
Eil. Nr.	Valstybės veiklos srities pavadinimas, programos kodas ir pavadinimas	2026 metų asignavimai		2027 metų asignavimai		2028 metų asignavimai	
		iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	iš viso	iš jų darbo užmokesčiui
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	08 Kultūros ir visuomenės informavimo valstybės veiklos sritis						
1.1.	08-001 Valstybinės kultūros paveldo komisijos valdymo programa	510,0	390,0	491,0	396,0	493,0	398,0
IŠ VISO		510,0	390,0	491,0	396,0	493,0	398,0
Iš jų pažangos ir regioninių pažangos priemonių							
Iš jų tęstinės veiklos priemonių							
Iš jų pervedimų priemonių							
Iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas (įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas)							
Iš jų kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)							
Asignavimų pokytis, palyginti su ankstesnių metų patvirtintais asignavimais		+27,0	-1,0				
Iš jų pažangos ir regioninių pažangos priemonių							
Iš jų tęstinės veiklos priemonių		+37,0	-1,0				
Iš jų pervedimų priemonių							

1 grafikas. 2026–2028 metų asignavimų pasiskirstymas pagal programas.



Valstybinės kultūros paveldo komisijos valdymo programa (08-001)

2 grafikas. Valstybinės kultūros paveldo komisijos valdymo programa ir jos uždaviniai.



Programa skirta Paveldo komisijai pavestų funkcijų įgyvendinimui, susijusių su dalyvavimu formuojant, įgyvendinant, vertinant ir tobulinant valstybinę kultūros paveldo apsaugos politiką bei strategiją. Programa orientuota į nuoseklią kultūros paveldo apsaugos strategijos įgyvendinimo stebėseną, sisteminių vertinimą ir ekspertinių rekomendacijų teikimą, siekiant stiprinti paveldosaugos politikos efektyvumą ir darną.

Įgyvendinant programą numatoma netiesiogiai prisidėti prie Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“, 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos, Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių, Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų, Lietuvos kultūros politikos strategijos, Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcijos bei Nacionalinių kultūros paveldo apsaugos politikos gairių įgyvendinimo. Taip pat programa tiesiogiai prisideda prie Kovos su antisemitizmu, ksenofobija ar bet kokios kitos formos nesantaikos kurstymu ir žydų gyvenimo puoselėjimo veiksmų plano 2.8 veiksmo ir Lietuvos diasporos politikos strateginių gairių „Globali Lietuva“ 2022–2030 m. įgyvendinimo veiksmų plano 2025–2027 m. 1.5.2.3, 1.5.2.4 ir 1.5.2.5 priemonių įgyvendinimo.

Paveldo komisija nuo 1997 metų nuosekliai akcentuoja kultūros paveldo apsaugos integralumo su kitomis valstybės valdymo ir viešosios politikos sritimis svarbą. Šis principas įtvirtintas Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje bei Lietuvos kultūros politikos kaitos gairėse. Kultūros paveldas vertinamas kaip integrali, pridėtinę vertę kurianti valstybės ūkio ir visuomenės raidos dalis, kurios tvarkymas ir naudojimas turi užtikrinti visų paveldo vėrčių išsaugojimą ir nepažeisti ateities kartų teisių. Paveldo komisija ir toliau dalyvaus formuojant integralią kultūros paveldo apsaugos politiką, teikdama ekspertines išvadas ir rekomendacijas, akcentuodama paveldosaugos ir kitų valstybės valdymo bei visuomenės gyvenimo sričių – darančių poveikį paveldui – tarpusavio sąveiką.

Nuo 2001 metų Paveldo komisija sistemingai analizuoja, kaip Lietuvos Respublika, 1992 metais prisijungusi prie UNESCO Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencijos, įgyvendina tarptautinius įsipareigojimus ir užtikrina į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų kultūros paveldo vietovių apsaugą. Šioms vietovėms taikomi privalomi apsaugos reikalavimai, todėl draudžiama planuoti ar vykdyti veiklas, galinčias mažinti jų visuotinę išskirtinę vertę. Vadovaudamasi UNESCO konvencija, jos įgyvendinimo gairėmis bei Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymu, Paveldo komisija tęs Pasaulio paveldo vietovių apsaugos procesų stebėseną ir teiks ekspertines išvadas dėl jų apsaugos būklės.

Siekiant užtikrinti tarptautinių teisės aktų nuostatų integravimą į Lietuvos paveldosaugos teisinę sistemą ir praktiką bei sukurti Europos valstybei būdingą kultūros paveldo apsaugos aplinką, būtina nuosekliai stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą. Paveldo komisija plėtos bendradarbiavimą su užsienio valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, analizuos tarptautines paveldosaugos tendencijas ir gerosios praktikos pavyzdžius bei teiks siūlymus dėl jų pritaikymo Lietuvos paveldosaugos sistemoje.

Vadovaujantis Lietuvos diasporos politikos strateginių gairių „Globali Lietuva“ įgyvendinimo veiksmų planu, Paveldo komisija rinks duomenis apie Lietuvai reikšmingą nekilnojamąjį, kilnojamąjį ir nematerialųjį kultūros paveldą užsienyje, juos registruos duomenų bazėje U-PAVELDAS, viešins informaciją Lietuvos visuomenei ir diasporai bei skatins diasporos įsitraukimą į paveldo puoselėjimą. U-PAVELDO duomenys bus integruojami į E-kultūra platformą, taip didinant kultūros paveldo prieinamumą, sklaidą ir prisidedant prie tautinio identiteto stiprinimo.

Nuo 1997 metų Paveldo komisija taip pat vykdo tęstinį savivaldybių lėšų, skirtų kultūros paveldo apsaugai, tyrimą, leidžiantį vertinti paveldosauginės kultūros raidą regionuose. Vadovaudamasi Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo nuostatomis, Paveldo komisija ir toliau sistemingai rinks ir analizuos duomenis apie kultūros paveldo apsaugos situaciją savivaldybėse, pabrėždama regionų vaidmens svarbą nacionalinėje paveldosaugos sistemoje.

Paveldo komisija tęs darbus dėl Paveldo DNR apdovanojimų, kurie skatins visuomenės įsitraukimą į kultūros paveldo apsaugą, organizavimą. Šie apdovanojimai prisidės prie aktyvesnio visuomenės dalyvavimo paveldo pažinimo, puoselėjimo ir sklaidos procesuose.

Programos vertinimas grindžiamas kasmetine programos įgyvendinimo stebėseną, fiksuojant Paveldo komisijos ekspertinės veiklos rezultatus: parengtų išvadų, sprendimų, nutarimų, teisės aktų tobulinimo siūlymų, posėdžių, raštų Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Prezidentui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei, nacionalinių ir tarptautinių renginių bei viešosios komunikacijos priemonių skaičių. Programos vykdymo ataskaita yra sudėtinė Paveldo komisijos metinės veiklos ataskaitos, teikiamos Lietuvos Respublikos Seimui, dalis.

Programos trukmė. Programa yra tęstinė.

Programos vykdytojas – Paveldo komisija.

Programos koordinatorius – Paveldo komisijos Kultūros paveldo apsaugos ir analizės grupės vadovė Viktorija Gadeikienė, tel. +370 699 13960, el. paštas viktorija.gadeikiene@vkpk.lt.

3 lentelė. 2026–2028 metų Valstybinės kultūros paveldo komisijos valdymo programos (08-001) uždaviniai, priemonės, asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. eurų).

Valstybės veiklos srities, programos, uždavinio, priemonės kodas, požymis	Uždavinio, priemonės pavadinimas	2026 metų asignavimai		2027 metų asignavimai		2028 metų asignavimai		Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, Nacionalinės darbotvarkės, NPP ir (arba) nacionalinės plėtros programos akronimas ir elemento kodas
		iš viso	iš jų darbo užmo-kesčiui	iš viso	iš jų darbo užmo-kesčiui	iš viso	iš jų darbo užmo-kesčiui	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
08-001-11-01-01 (T)	Uždavinys: dalyvauti formuojant integralią, su kitomis valdymo politikos sritimis susijusią, kultūros paveldo apsaugos strategiją ir politiką, siekti, kad būtų gerinama Lietuvoje esančių, į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų kultūros paveldo vietovių apsauga, analizuoti ir vertinti informaciją apie kultūros paveldo būklę ir apsaugos tendencijas.	510,0	390,0	491,0	396,0	493,0	398,0	
08-001-11-01-01 (TP)	Priemonė: ekspertinės ir patiriamosios veiklos vykdymas, kultūros paveldo apsaugos užtikrinimas, stebėseną ir sklaidą, įgyvendinami bendradarbiaujant su valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis, kitomis Lietuvos ir tarptautinėmis organizacijomis bei visuomene.	510,0	390,0	491,0	396,0	493,0	398,0	
	1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso	510,0	390,0	491,0	396,0	493,0	398,0	
	iš jo:	510,0	390,0	491,0	396,0	493,0	398,0	
	1.1. valstybės biudžeto lėšos							
	1.2. bendrojo finansavimo lėšos							
	1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos							
	1.4. Pajamų įmokos ir kitos pajamos							
	2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)							
	Iš viso programos pažangos ir regioninėms pažangos priemonėms finansuoti							
	Iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamoms pažangos priemonėms							
	Iš jų iš kitų šaltinių finansuojamoms pažangos priemonėms							
	Iš viso programos tęstinės veiklos ir pervedimų priemonėms finansuoti							
	Iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamoms tęstinės veiklos ir pervedimų priemonėms							

	Iš jų iš kitų šaltinių finansuojamoms tęstinės veiklos ir pervedimų priemonėms							
	Iš viso programai finansuoti (1+2)	510,0	390,0	491,0	396,0	493,0	398,0	

4 lentelė. Programos uždaviniai, priemonės, stebėsenos rodikliai ir jų reikšmės.

Stebėsenos rodiklio kodas	Uždavinių, priemonių, stebėsenos rodiklių pavadinimai ir matavimo vienetai	Stebėsenos rodiklių reikšmės			Susijęs strateginio planavimo dokumentas (VPNĮP, NPP, PP, RPP)
		2026 m.	2027 m.	2028 m.	
1	2	3	4	5	6
	1 uždavinys: dalyvauti formuojant integralią, su kitomis valdymo politikos sritimis susijusią, kultūros paveldo apsaugos strategiją ir politiką, siekti, kad būtų gerinama Lietuvoje esančių, į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų kultūros paveldo vietovių apsauga, analizuoti ir vertinti informaciją apie kultūros paveldo būklę ir apsaugos tendencijas.				
E-08-001-11-01-01	Poveikio rodiklio pavadinimas: procentinis ekspertinės veiklos produktų skaičiaus pokytis, lyginant su praėjusiais metais	+3,33 %	+2,15 %	+3,16 %	
	1 uždavinio 1 priemonė: ekspertinės ir patariamąsios veiklos vykdymas, kultūros paveldo apsaugos užtikrinimas, stebėseną ir sklaidą, įgyvendinami bendradarbiaujant su valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis, kitomis Lietuvos ir tarptautinėmis organizacijomis bei visuomene.				
R-08-001-11-01-01-01	Rezultato rodiklio pavadinimas: ekspertinės veiklos produktų – sprendimų, nutarimų, išvadų dėl teisės aktų tobulinimo, posėdžių, raštų LR Seimui, LR Prezidentui, LR Vyriausybei dėl kultūros paveldo apsaugos strategijos, renginių, skirtų kultūros paveldo apsaugos strategijos formavimui, bei tarptautinių renginių ir sklaidos pranešimų – skaičius (vnt.).	93	95	98	

V SKYRIUS

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

5 lentelė. Informacija apie Paveldo komisijos žmogiškuosius išteklius (vnt.) ir asignavimus jiems išlaikyti (tūkst. eurų).

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	2026 metai			2027 metai			2028 metai		
		Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui
		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Valstybinė kultūros paveldo komisija	13	5	354,0	13	5	360,0	13	5	362,0
2.	Valstybinė kultūros paveldo komisija (komisijos nariai)			36,0			36,0			36,0
Iš viso		13		390,0	13		396,0	13		398,0

VI SKYRIUS

VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ PLANUOJAMOS PASIEKTI PAGRINDINIŲ VEIKLOS RODIKLIŲ REIKŠMĖS

Paveldo komisija nevaldo valstybės įmonių.

VII SKYRIUS

VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ, KURIŲ SAVININKĖ YRA VALSTYBĖ ARBA KAI VALSTYBĖ TURI 50 PROCENTŲ IR DAUGIAU BALSŲ VISUOTINIAME DALININKŲ SUSIRINKIME, PLANUOJAMOS PASIEKTI PAGRINDINIŲ VEIKLOS RODIKLIŲ REIKŠMĖS

Paveldo komisija neturi viešųjų įstaigų. Paveldo komisija neskiria dotacijų savivaldybėms.